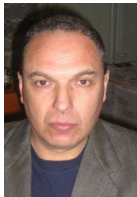

Somnul rațiunii

Scris de George Petrovai

Sâmbătă, 29 Septembrie 2012 07:01 -

Există lucruri a căror absență generează catastrofe. Dar tot ele, atunci când sunt greșit întrebuințate, pricinuesc dezastre. Rațiunea face parte – asemeni apei, aerului și căldurii – din rândul elementelor vitale, prin care omul se împlinește ca om și imprimă existenței sale o curbă perseverent ascendentă. Lipsa rațiunii, ba chiar lenea de-a raționa, inevitabil îl transformă pe om într-un butuc biologic cu vocația robiei în interiorul întunericului neclintit și al necunoscutului dizolvant. Prea multă minte (rațiune) strică, spunea Griboedev. Dar afirmația scriitorului rus trebuie preluată cu grijă, adică în sens moral, cu ușoare irizări metaforice.

Căci, la drept vorbind, cui i-ar dăuna ca tot mai mulți dintre semeni să fie înzestrați cu minți de genii?! Da, dar cu condiția ca aceste minți înaripate să-și odihnească harul pe aripile vâjnoase ale binelui și frumosului, așa cum în largul mării, când pescărușul albastru este gata-gata să se prăbușească de osteneală, femela acestuia trece dedesubt și-i sprijină cu aripile ei mult mai puternice.

Istoria ne învață, iar viața de zi cu zi confirmă, cum că mințile supradotate ale luminii, precum și cele ale întunericului (putem să le zicem genii benefice, respectiv malefice) coexistă și se înfruntă. Un dictator, de pildă, nici măcar n-ar visa să-și impună voința cu caracter de normă socială obligatorie, dacă n-ar miza pe persistența a doi factori ce mocnesc în sufletul omului, fără a se stinge vreodată cu totul:

1. Un factor implicit – obediența în fața forței și autorității, încastrată de genetica veacurilor de umilință și ascultare în conștiința individuală și colectivă;

2. Un factor explicit – masa de oportuniști care se pun cu zel și devotament la dispoziția noii autorități, oricât de ticăloasă ar fi aceasta. Întrucât unii dintre oportuniști au o certă valoare intelectuală și profesională, e clar că ei sunt cei care conferă legitimitate politică și diplomatică noului regim. Iată de ce aceștia sunt primiți cu brațele deschise și, desigur, sunt răsplătiți pe măsură. Nu într-un asemenea chip s-a impus în România regimul comunisto-bol
evic?!...

Somnul rațiunii

Scris de George Petrovai
Sâmbătă, 29 Septembrie 2012 07:01 -

Acesta ar fi sensul larg al sintagmei lui Griboedev – atunci când mintea omului se pune de bunăvoie în slujba răului, ori este constrânsă să slujească răul (de exemplu, participarea la războaie de cotropire, contribuția unor savanți la fabricarea armelor de distrugere în masă și la perfecționarea neîntreruptă a acestora etc.)

În sens restrâns, lucrurile stau în felul următor cu *stricăciunile* provocate de prea multă minte: Posesorul unei minți strălucite și al unor cunoștințe vaste – savant, filosof, cărturar – este de regulă un om grav, solemn, retras în solitudinea meditației sale, care prin simpla lui prezență, impune celor din jur un respect ce se

î

nvecinează cu teama, o seriozitate ce face casă bună cu panica. Teamă de ce? Evident, de ridicol în cazul unor discuții, unde contribuția celor mai mulți dintre cei de față ar oscila între penibilul defensiv și impertinența ofensivă. Firește, printre oamenii de lume mai sunt indivizi care simt o voluptate morbidă să facă pe măscăricii. Cu inegalabilă măiestrie, Dostoievski ne prezintă în romanele sale o gamă variată de asemenea paiate tragice, multe dintre ele dându-și în petic până la isterie...Deci, în cazul acesta,

stric

ă

ciunile

surplusului de minte decurg din disconfortul creat de ofensiva spiritului superior împotriva superficialității comode.

...Istoria românilor este cât se poate de grăitoare în legătura sa inseparabilă cu somnolența lor de veacuri: lunga perioadă de formare a poporului și a limbii române s-a dovedit stânjenitor de irelevantă, Evul Mediu dezamăgitor, iar perioada modernă a scos în evidență mai degrabă deprinderi fanariote decât disponibilități de organizare și mobilizare spre progres. Somnolența românească se împletește atât de strâns cu balcanismul și ortodoxismul eminentamente contemplativ, încât nimeni nu mai poate desluși care-i cauza și care efectul: Scursorile dinspre Orient și Occident? Inerția românilor de la ceva nesemnificativ spre ceva nebuloasă? Comoditatea devenită resemnare? Lenea transformată în virtute? Ori umilința și îngenuncherea îmbrăcate în haina ponosită a speranței de dreptate odată și odată?

Ilustrativ pentru starea de spirit a românilor este însuși Imnul de stat al României postdecembriste: *De^oteaptă-te, române, din somnul cel de moarte* reprezintă chiar penibilul înzorzonat și aburcat pe soclul de unde și-a luat tălpășița impresionantul. Orice imn este emblema spirituală a unui popor, prin urmare el trebuie s

ă

fie grav și sugestiv până la sublim! Ori apelul la deșteptare și dezrobire, valabil pentru n

ă

zuin

Somnul rațiunii

Scris de George Petrovai
Sâmbătă, 29 Septembrie 2012 07:01 -

þ
ele românilor din secolul al 19-lea, n-are nici un dram de relevanță pentru secolul 21. Versurile
sunt relevante doar pentru deprinderile înțelenite ale rom
â
nilor. Noroc cu muzica, altfel imnul românilor ar apărea ca un recitativ monoton și obositor, care
din vremuri imemorabile se incantează la căpătâiul morților.

Cui bono

să tot amintim de funie în casa spânzuratului?!...

AUTOR: George Petrovai

www.sighet-online.ro